

Procesnota

Complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen'

Aangepast naar aanleiding van het ontwerp projectbesluit CCL

versie 17 maart 2026

Inhoudsopgave

1	Hoofdstuk 1: Algemene inleiding	3
1.1	Opzet van de procesnota	3
1.2	Doelstelling van de procesnota	3
2	Hoofdstuk 2: Projectdoelstelling en procesaanpak	4
2.1	Projectdoelstelling	4
2.2	Wat houdt de procesaanpak van de complexe projecten in?	5
3	Hoofdstuk 3: Aanpak uitwerkingsfase	6
3.1	Inleiding	6
3.2	Onderzoek tijdens de uitwerkingsfase	7
3.3	Onderlinge afstemming van het te voeren onderzoek	8
3.4	Stand van de uitwerkingsfase en verdere stappen	8
3.5	Aanpak uitvoeringsfase	9
4	Hoofdstuk 4: communicatie- en participatietraject	10
4.1	Stakeholders	10
4.2	Projectstructuur	10
4.2.1	Ambtelijke task force als stuurgroep	10
4.2.2	Programmteam en projectteams	11
4.2.3	Actorenoverleg	11
4.2.4	Werkgroepen actorenoverleg en technische teams	11
4.3	Verbond Linkerscheldeover	12
4.4	Communicatie en participatieaanpak	12
4.4.1	Informereren	12
4.4.2	Participeren	13
4.4.3	Pers	14
5	Bijlage: Overzicht externe doelgroepen	15
5.1	Overheidsinstanties	15
5.2	Strategische adviesraden	15
5.3	Sectororganisaties	16
5.4	Actiegroepen en burgerbewegingen	16
5.5	Direct betrokken actoren	17
5.6	Ruime (niet georganiseerde) bevolking Waasland en Antwerpen	17

1 Hoofdstuk 1: Algemene inleiding

1.1 Opzet van de procesnota

Voorliggende procesnota ondersteunt het proces van het project '**realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen**' in het kader van het decreet complexe projecten.

1.2 Doelstelling van de procesnota

Voorliggende procesnota is een informatief document, geen beslissingsinstrument. De doelstelling van de nota is:

- Het verschaffen van informatie aan alle betrokken stakeholders (adviesinstanties, burgers, actiegroepen, bedrijven, overheden) over de doelstelling en noodzaak van het project.
- Informatie geven over de procesaanpak.
- Duidelijk weergeven hoe en wanneer inspraak kan worden geleverd en op welke plaatsen de informatie digitaal en analoog beschikbaar is.

De procesnota is een evolutief document dat tijdens de loop van het proces steeds geactualiseerd wordt. Zo blijft iedereen op de hoogte van de meest recente stand van zaken van het project. De procesnota is continu raadpleegbaar op de websites www.complexeprojecten.be en www.cpeca.be

De partners engageren zich om een kwalitatieve invulling te geven aan de acties uit de procesnota. De niet of laattijdige uitvoering creëert geen rechtsgrond voor latere procedures. Het voorkeurs- en projectbesluit zijn wel beslissingen die rechtsgevolgen creëren.

In dit eerste hoofdstuk wordt een algemene inleiding gegeven.

In een tweede hoofdstuk wordt de doelstelling van het project weergegeven en wordt geschetst wat de procesaanpak complexe projecten inhoudt.

Een derde hoofdstuk gaat dieper in op de aanpak van de uitwerkingsfase.

In het vierde hoofdstuk wordt de focus gelegd op het communicatie- en participatietraject. Hoe zult u als belangenactor gedurende de loop van het proces op de hoogte worden gehouden? Welke inspraakmomenten zijn er? Belangrijk is te weten in welke fase en op welke manier dit gebeurt.

In de bijlage wordt een overzicht van doelgroepen meegegeven.

2 Hoofdstuk 2: Projectdoelstelling en procesaanpak

2.1 Projectdoelstelling

De doelstelling van het ECA-project is drieledig: extra containerbehandelingscapaciteit creëren, bijhorende industriële/logistieke terreinen ontwikkelen op het havenplatform en de aanleg van een multimodale ontsluiting tot op het hoofdverkeersnet. De behoefte aan extra containerbehandelingscapaciteit werd onderbouwd in de startbeslissing en werd daarna verder verfijnd in de onderzoeksfase van het complexe project.¹ De behoefte aan capaciteit werd afgeleid uit:

- de beschikbare capaciteit op het platform Antwerpen voor de grote rederijen actief in de intercontinentale ('diepzee') containervaart;²
- de prognoses voor de maritieme containertrafiek in de haven van Antwerpen.³

Op basis daarvan werd de benodigde capaciteit bepaald om de verwachte groei tot 2030 op te kunnen vangen.

Gelet op de doorlooptijd bij de totstandkoming van het complexe project zijn er intussen enkele wezenlijke ontwikkelingen die in rekening gebracht dienen te worden. Zo was de groei van de containertrafiek in de periode van 2016 tot en met 2020 sterker dan zelfs werd aangenomen in de meest verregaande prognoses. In 2021 stagneerde de trafiek op een hoog niveau om dan vanaf 2022 opnieuw te dalen omwille van een gebrek aan reservecapaciteit. Als gevolg van de verschillende vraag- en aanbodschokken die zich voorgedaan hebben tijdens en in de nasleep van de coronapandemie, de blokkering van het Suezkanaal en het zero-covidbeleid in China, geraakten de wereldwijde logistieke ketens zwaar verstoord. Onregelmatig aankomende containerschepen met grote inkomende ladingpakketten en exportlading die moeizaam kon afgevoerd worden, zorgde hierbij voor zware congestie op de Antwerpse containerterminals waardoor lading naar andere havens moest afgeleid worden.

De energiecrisis en oplopende inflatie met de daaruit voortvloeiende lagere consumptie, het wegvallen van Rusland als markt door sancties als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de post-covid slabakkende Chinese economie, deden de containervolumes vanaf najaar 2022 versneld terugvallen. Hierdoor kwam er opnieuw ademruimte op de terminals. Als gevolg van de dalende overslag kromp het marktaandeel van Antwerpen in de Hamburg-Le Havre Range in 2022.

In 2023 was er hierdoor een verdere daling van de containeroverslag tot op het niveau van het lage groeiscenario uit de prognoses. Eind 2023 kwam er een bijkomende schok door de oorlog Israël-Hamas bij en hieruit voortvloeiend de aanvallen door Houthis rebellen op schepen die door de Rode Zee willen varen. Als gevolg hiervan begonnen rederijen de Rode Zee te mijden en om te varen langs Kaap de Goede Hoop.

¹ Beslissing van de Vlaamse Regering Startbeslissing CP ECA 15 juli 2016 (VR 2016 1507 DOC0899/1BIS)

² Naast de groten tijgebonden terminals is er ook nog andere containerverwerkingscapaciteit in de haven van Antwerpen. Deze capaciteit (steeds achter de sluisen) is uitsluitend gericht op nichetrafieken en kan dus op geen enkele manier de doelstellingen van ECA verwezenlijken. Zo is er containerbehandeling aan het Bevrijdingsdok (momenteel ca. 450.000 TEU) maar ook containerbehandeling op enkele andere terminals in het havengebied (fruitterminals, cargoterminals, ...). De evolutie van de containerbehandelingscapaciteit op deze terminals is op geen enkele wijze verbonden aan het ECA-project en daarom ook niet meegenomen in de scope van het onderzoek. Gezien de grote krapte aan containerbehandelingscapaciteit in de haven van Antwerpen (o.a. als gevolg van de vertraging binnen het ECA-proces) is het denkbaar dat de komende jaren een beperkt aantal kaaiterreinen achter de sluisen, die momenteel niet dienst doen als containerterminal, tijdelijk gebruikt worden als een terminal waar beperkte containeroverslag mogelijk is. Dergelijke projecten dienen benaderd en beoordeeld te worden, net als andere projecten in het havengebied zonder directe link met ECA.

³ Rebel (2023) MKBA ECA. Zie deel 7.3

Na een korte daling begin 2024 hernam de groei al snel en werd er al een inhaalbeweging gemaakt. Sindsdien lopen de containervolumes opnieuw tegen de capaciteitslimieten aan.

De disrupties hebben een impact op de timing waarmee de capaciteit ingevuld wordt, maar uiteindelijk knoopt de containeroverslag opnieuw aan met het langetermijngroeipad. De nood om de capaciteit van de haven van Antwerpen te optimaliseren en uit te breiden, en de positie te verzekeren, is nog steeds onaangetast aanwezig.⁴

De timing van realisatie van de extra containercapaciteit is inmiddels verschoven: daar waar het oorspronkelijk de bedoeling was om de groei tot 2030 op te kunnen vangen, zal de bijkomende capaciteit die met het complexe project gerealiseerd wordt, volgens de huidige planning, slechts ten vroegste in 2035, beschikbaar zijn.

Tevens doet er zich op heden nog steeds een nijpend tekort voor wat betreft de vraag naar industriële/logistieke terreinen. Bij de laatste bevragingen (januari 2019), georganiseerd door de Maatschappij Linkerscheldeover over de laatste beschikbare percelen in het Logistiek Park Waasland, oversteeg de vraag het aanbod met factor drie. Na de uiterste indieningsdatum werden nog verscheidene dossiers gemeld, die in totale oppervlakte de tijdig ontvangen kandidaturen overstegen. Eind 2021 werd een marktconsultatie voor De Bieshoek georganiseerd. Ondanks het feit dat een marktconsultatie volledig vrijblijvend is en voor de inschrijvers geen garanties of vooruitzichten op toewijzing oplevert, werd toch vastgesteld dat de vraag groter was dan het aanbod. Ook na de indieningsdatum werden nog verscheidende dossiers gemeld. Ook zonder actieve bevragingen worden regelmatig vestigingsvragen ontvangen. In de periode 2019 – 2025 ontving Maatschappij Linkerscheldeover verscheidene vestigingsaanvragen, samen goed voor circa 300 hectare.

2.2 Wat houdt de procesaanpak van de complexe projecten in?

De procesaanpak is gebaseerd op de procedure die in het decreet complexe projecten van 25 april 2014 werd uitgetekend, en omvat vier fases (verkenningsfase, onderzoeksfase, uitwerkingsfase en uitvoeringsfase) met drie beslismomenten (startbeslissing, voorkeursbesluit en projectbesluit) en twee openbare onderzoeken (ter voorbereiding van het voorkeurs- en projectbesluit). De onderzoeken en procedures verlopen op een geïntegreerde manier. De nieuwe aanpak betreft een werkwijze die steunt op participatie, openheid en overleg. Deze nieuwe aanpak beoogt een efficiënt en kwaliteitsvol proces, dat gericht is op de realisatie van een complex project binnen een aanvaardbare termijn en met een maximum draagvlak.

De nieuwe procesaanpak beoogt een efficiënt en kwalitatief proces met aandacht voor zes cruciale principes:

- Open communicatie;
- Participatie;
- Maatwerk;
- Oplossingsgericht samenwerken;
- Geïntegreerde aanpak;
- Procesregie in handen van de actoren.

Een gedetailleerd schematisch overzicht van de opeenvolgende processtappen kan worden teruggevonden op de website www.complexeprojecten.be

⁴ Rebel (2023) MKBA ECA

3 Hoofdstuk 3: Aanpak uitwerkingsfase

3.1 Inleiding

Tijdens deze verkenningsfase werden de grote lijnen van het proces uitgetekend. De probleemstelling, doelstellingen en randvoorwaarden voor het project werden neergeschreven in de startbeslissing van 15 juli 2016.

In de onderzoeksfase werd in overleg met verschillende belanghebbenden naar de beste oplossing gezocht. Uit een waaier van mogelijkheden, ook wel alternatieven genoemd werd beste oplossing geselecteerd. Die alternatieven werden elk op een geïntegreerde manier onderzocht en zorgvuldig afgewogen. Uiteindelijk werd de beste oplossing geformuleerd in het zogenaamde voorkeursbesluit van 31 januari 2020.

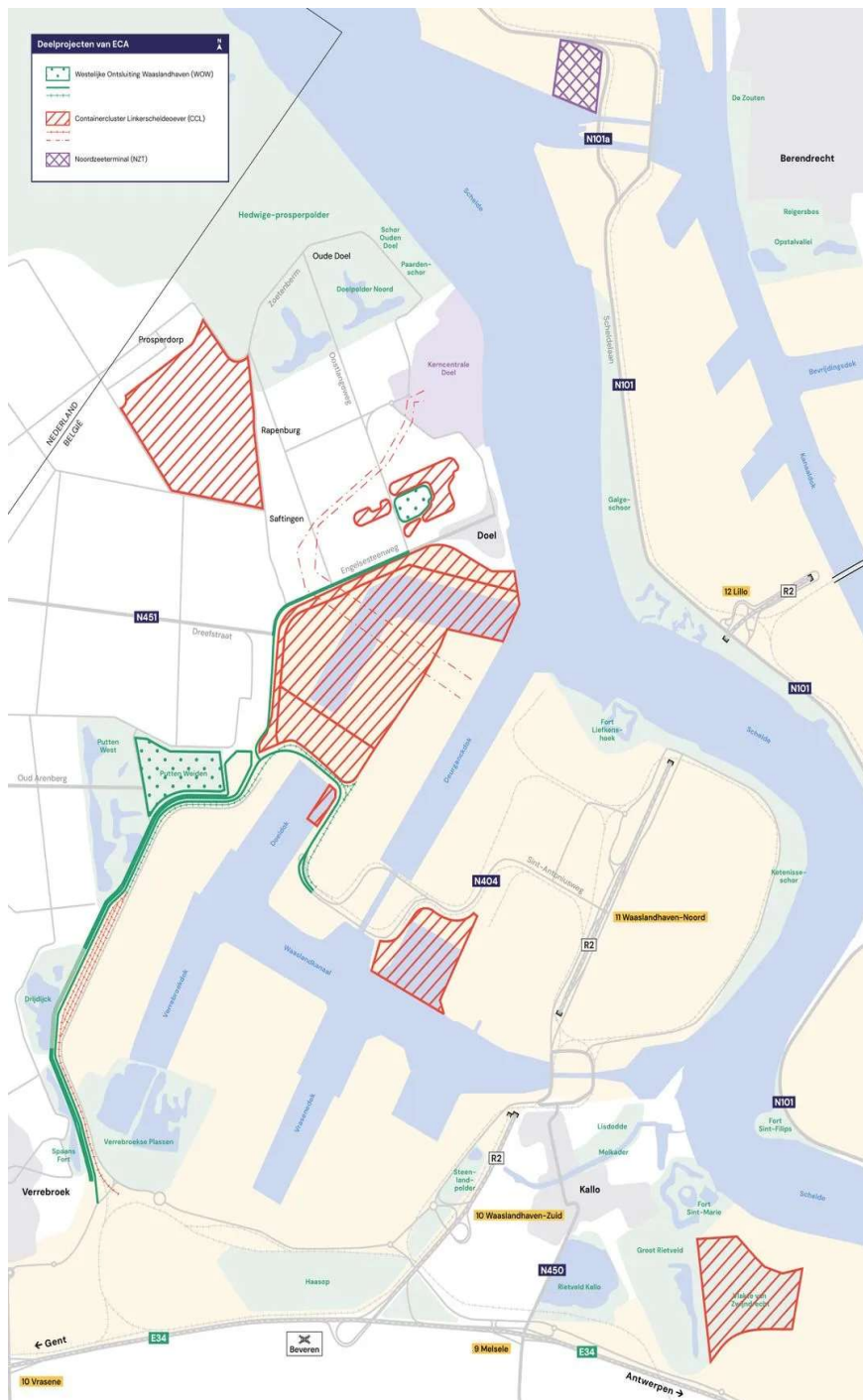
Meer informatie, waaronder de verschillende onderzoeksrapporten uit de onderzoeksfase, is beschikbaar via de website cpeca.be.

Het doel van de uitwerkingsfase is om dit voorkeursbesluit verder te concretiseren tot een realiseerbaar project en om de uitvoeringswijze te bepalen. Daar waar het onderzoek in de vorige fase zich op een strategisch niveau afspeelde, ligt de focus op het projectniveau. Ook tijdens deze fase worden alle actoren en het brede publiek betrokken om een open proces en gedragen project te bekomen. Het resultaat van de uitwerkingsfase is één of meerdere projectbesluiten met telkens een geheel van vergunningen en machtigingen, een bestemmingsplan en actieprogramma. Ook bestaat de mogelijkheid dat sommige van de projecten verder uitgewerkt en vergund zullen worden via de omgevingsvergunningsprocedure.

Er wordt geopteerd om het complex project verder uit te werken in verschillende procedures (zie Figuur 1):

- Een projectbesluit “Westelijke Ontsluiting Waaslandhaven” voor het geheel van vergunningen en machtigingen, herbestemmingen en flankerende acties voor de Westelijke Ontsluiting.
- Een projectbesluit “Containercluster Linkerscheldeoever” voor het geheel van vergunningen en machtigingen, herbestemmingen en flankerende acties voor een cluster van projecten op de Linkerscheldeoever (Tweede Getijdendok, Noordelijk Insteekdok, Drie Dokken en bijhorende buffer, Bieshoek (Vlakte van Zwijndrecht), Doeldok binnenvaartterminal, Waaslandkanaal west (= zone S11), voorafgaandelijke natuurcompensaties, en specieberging in deze projectgebieden).
- Een procedure voor de uitbreiding van de Noordzeeterminal. Aangezien hiervoor geen herbestemming vereist is en het speelveld van betrokken actoren hier kleiner is dan voor de andere deelprojecten, wordt de mogelijkheid open gelaten om hiervoor de procedure van de omgevingsvergunning te volgen.

Deze aanpak vloeit voort uit de noodzaak om sommige onderdelen van de aansluiting van de extra containerbehandelingscapaciteit op het hogere verkeersnet te realiseren voorafgaandelijk aan de start van de bouwwerken voor de extra containercapaciteit an sich om op een verkeersveilige wijze de bouwfase van de extra containerbehandelingscapaciteit mogelijk te maken. De Westelijke Ontsluiting zorgt ook voor een noodzakelijke verbetering van de ontsluiting van de bestaande terreinen in de Waaslandhaven naar het hoofdverkeersnet. De ontsluiting zal ook functioneren indien de extra containercapaciteit of bijkomende logistieke terreinen niet worden ontwikkeld of een andere invulling krijgen. Mede daarom wordt het projectbesluit WOW gezien als een op zichzelf staand projectbesluit met een eigen bestaansrecht, weliswaar binnen het CP ECA, maar niet afhankelijk van de realisatie van de andere onderdelen van ECA.

Figuur 1. Kaart met de uitwerking voorkeursalternatief in 2 projectbesluiten en 1 omgevingsvergunning (of mogelijk alsnog een projectbesluit)

Bron: website cpeca.be

3.2 Onderzoek tijdens de uitwerkingsfase

Het algemene doel van het onderzoek is om de beste oplossing te filteren uit de beschikbare mogelijkheden, binnen het kader van het voorkeursbesluit. In de uitwerkingsfase worden verschillende inrichtingsalternatieven, locatievarianten en uitvoeringsvarianten binnen het kader van het voorkeursbesluit bepaald. Bedoeling is de verschillende oplossingen op een geïntegreerde manier te onderzoeken en af te wegen, waarbij verschillende deelonderzoeken – gekaderd binnen een participatietraject – de uiteindelijke keuze mee onderbouwen.

De inrichtingsalternatieven worden onderzocht vanuit verschillende invalshoeken: operationaliteit, milieu-effectbeoordeling, ruimtelijke veiligheid en (voor het Tweede Getijdendok en Noordzeeterminal) nautische aspecten. Deze onderzoeksmethodiek werd neergeschreven in de projectonderzoeksnota's voor WOW en CCL en vindt zijn neerslag in verschillende onderzoeksrapporten die de projectbesluiten onderbouwen.

3.3 Onderlinge afstemming van het te voeren onderzoek

Met de projectonderzoeksnota's voor WOW en CCL wordt erover gewaakt dat elk onderzoek kan starten met dezelfde informatie en basisgegevens. De voortgang wordt op verschillende ogenblikken besproken tijdens overleg met de actoren. Volgende acties worden voorzien (en deels reeds uitgevoerd):

- Nieuwsbrieven (elektronisch), projectwebsite en regelmatig actorenoverleg;
- Publieke bekendmaking van de (geactualiseerde) projectonderzoeksnota's;
- Workshops of expert meetings met het oog op onderlinge afstemming;
- Bespreking van de ontwerprapporten met projectteams en task force;
- Presentaties onderzoeksresultaten aan actoren (tijdens actorenoverleggen en/of werkgroepen);
- Ruime verspreiding van de synthesenota's die de conclusies van de onderzoeken bundelen;
- Verplichte adviesrondes en openbare onderzoeken in het kader van het decreet complexe projecten.

Aangezien het speelveld van betrokken actoren voor de uitbreiding van de Noordzeeterminal kleiner is, wordt hier eerder op maat gewerkt van de betrokken stakeholders.

3.4 Stand van de uitwerkingsfase en verdere stappen

In maart 2026 is de stand van de uitwerkingsfase voor de verschillende deelprojecten als volgt:

Westelijke Ontsluiting Waaslandhaven:

- Het definitieve projectbesluit werd vastgesteld op 24 oktober 2025. Het deelproject WOW bevindt zich momenteel dus in de start van de uitvoeringsfase.

Containercluster Linkerscheldeover:

- Het voorontwerp projectbesluit werd medio 2025 voor advies rondgestuurd aan de daartoe aangeduide adviesinstanties.
 - De adviezen werden behandeld in een antwoordennota, en verwerkt in het ontwerp projectbesluit dat ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd.
 - Na goedkeuring door de Vlaamse Regering zal een openbaar onderzoek georganiseerd worden over het ontwerp projectbesluit CCL, samen met het openbaar onderzoek over de bijhorende voorlopige onteigeningsplannen.
- De ontvangen inspraakreacties zullen worden behandeld in een antwoordennota en zullen worden verwerkt in het definitieve projectbesluit.
 - Het definitieve projectbesluit zal worden vastgesteld door de Vlaamse Regering, waarna het deelproject CCL dus in de start van de uitvoeringsfase terechtkomt.

Noordzeeterminal:

- Voor de uitbreiding van de Noordzeeterminal werd samen met een aantal direct betrokken stakeholders verder (nautisch, sedimentologisch, operationeel en bouwtechnisch) onderzoek gevoerd naar een optimale layout voor deze uitbreiding binnen het kader van het voorkeursbesluit.
- Op basis van een conceptontwerp zal dan het traject verdergezet worden met een geïntegreerde aanpak van het civieltechnisch ontwerp en het vergunningstraject met bijhorend MER. Hierbij wordt nog verder uitgeklaard of dit via een projectbesluit dan wel via een omgevingsvergunning zal verlopen.

3.5 Aanpak uitvoeringsfase

Na het afronden van de uitwerkingsfase komen de deelprojecten in de uitvoeringsfase. Ook in de uitvoeringsfase is een sterke structuur nodig: de verschillende projectteams zullen alles in het werk om de werken zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Het is goed mogelijk dat de samenstelling van het teams tijdens de uitvoeringsorganisatie er heel anders zal uitzien dan tijdens de voorgaande drie fases. Hierbij is het belangrijk om de expertise die verworven werd tijdens de voorgaande fases mee aan boord te houden.

Ook in deze laatste fase blijven participatie en communicatie cruciaal. Denk maar aan een minder hinder plan, duiding over de werfzone, bewonersbrieven, infovergadering...

De structuur voor de uitvoeringsfase wordt momenteel nog uitgewerkt en zal toegelicht worden in een volgende actualisatie van de procesnota.

4 Hoofdstuk 4: communicatie- en participatietraject

4.1 Stakeholders

Gezien de brede focus van het project en de grootte van het onderzoeksgebied hebben heel wat instanties belang om bij het project betrokken te zijn. Gezien de Vlaamse Regering een voorkeursbesluit genomen heeft, vernauwt de scope van het proces ten opzichte van de onderzoeksfase en dus is het voor een aantal actoren minder relevant om nog betrokken te blijven bij ECA. Daarom vond er in mei 2020 een bevraging per email plaats onder alle actoren die tijdens de onderzoeksfase betrokken waren bij ECA, om te peilen naar hun wensen en noden voor de uitwerkingsfase. In mei 2022 werd de werking van het actorenoverleg opnieuw geëvalueerd, via een beperkte online peiling bij de leden ervan.

Al deze actoren blijven (tenzij ze dat niet wensen) de 'Nieuwsflits ECA' ontvangen, zodat ze op de hoogte zijn van alle belangrijke stappen in het proces. Daarnaast blijven de meeste, maar niet alle, actoren deel uitmaken van het actorenoverleg en zijn ze vertegenwoordigd in thematische werkgroepen (cf infra). Voor een aantal actoren is gericht bilateraal overleg voorzien. In bijlage bij deze procesnota bevindt zich een overzicht van de actoren.

4.2 Projectstructuur

4.2.1 Ambtelijke task force als stuurgroep

Het voorbereiden en ondersteunen van het verdere politieke besluitvormingsproces is de voornaamste opdracht van dit gremium. Het faciliteren van de politieke besluitvorming heeft juridische zowel als strategische facetten.

Een eerste groep van mogelijke taken zijn van strategische aard:

- anticiperen op verschillende mogelijke standpuntbepalingen;
- inschatten van mogelijke weerstand;
- rekening houden met de Europese beleidscontext;
- inschatten van economische realiteiten;
- in het oog houden van de lange termijn van het hele project
- bewaken van de timing, doelstellingen en contouren van het project;
- rapporteren naar politiek/voorstellen van beslissingen voorleggen.

Bepaalde taken zijn van juridische aard:

- inzicht verkrijgen in de toepasselijke wetgeving en procedures;
- in lijn brengen van het project met de juridische context.

Een laatste groep van onderwerpen is zowel van juridische als strategische aard:

- nagaan hoe het beoogde tempo van uitvoering kan gevolgd worden binnen de wettelijk opgelegde procedurestappen;
- vorm geven aan de verhouding tussen het complex project en de bestaande ruimtelijke uitvoeringsplannen voor het gebied.

Belangrijk is dat de task force over haar bevindingen communiceert met de verschillende belanghebbenden, zodat deze hun inzicht verruimen in het project. De task force moet dus vooral bouwstenen aanleveren voor de totstandkoming van de politieke besluitvorming over het complex project.

De ambtelijke Task Force is als volgt samengesteld:

- Voorzitter: secretaris-generaal van het Departement MOW
- Procesverantwoordelijke (Reginald Loyen – Departement MOW)
- Een vertegenwoordiger van het Departement Omgeving
- Een vertegenwoordiger van het Departement MOW

- Een vertegenwoordiger van de Afdeling Maritieme Toegang
- Een vertegenwoordiger van het Havenbedrijf Antwerpen Brugge
- Een vertegenwoordiger van Maatschappij LSO
- Een secretaris
- De havencommissaris

4.2.2 Programmteam en projectteams

Voor de dagdagelijkse projectwerking is een programmteam opgericht. Dit is ook voorzien in het decreet complexe projecten (waar sprake is van een "multidisciplinair projectteam"). De procesverantwoordelijke zit het programmteam voor.

Het programmteam krijgt een mandaat van de task force en zorgt voor de realisatie van de (deel)producten. Het programmteam rapporteert over (deel)resultaten aan de task force. Het leeuwendeel van het inhoudelijke werk wordt uitbesteed aan private marktpartijen.

Het programmteam heeft als taken:

- het voorbereiden van besluitvorming (bijvoorbeeld van projectbesluiten...);
- het managen van de links tussen de projecten;
- het behouden van een helicopterview op de projecten;
- de coördinatie van de studies in de projecten;
- het bewaken van de voortgang van de projecten.

In het programmteam zijn naast de procesverantwoordelijke volgende instanties vertegenwoordigd:

- Departement MOW
- Departement Omgeving
- Team Complexe Projecten
- Havenbedrijf Antwerpen Brugge
- Maatschappij LSO
- Vertegenwoordigers van opdrachtnemers (als adviseur)

Voor elk van de projecten binnen ECA wordt een afzonderlijk projectteam voorzien. Een projectteam heeft als taak het project te coördineren op niveau projectbesluit of (respectievelijk) omgevingsvergunningaanvraag. Het is samengesteld uit alle partijen die instaan voor de financiering en/of de vergunningverlening en/of de uitvoering van het project in kwestie.

4.2.3 Actorenoverleg

Met het oog op het participatief traject wordt gewerkt met een breed actorenoverleg. Het actorenoverleg ligt in het verlengde van de participatieve aanpak die voortvloeit uit het decreet complexe projecten. Het actorenoverleg dient voornamelijk als klankbord voor task force en programmteam. Andere ad hoc bijeenkomsten zullen stelselmatig worden gepland met als doel het overleg tussen overheden en belangengroepen te faciliteren en te vereenvoudigen.

Het actorenoverleg komt samen onder voorzitterschap van de voorzitter van de task force. In "Overzicht actoren" is weergegeven welke actoren relevant zijn voor dit actorenoverleg. Naargelang de noden kan de voorzitter ad hoc experts uitnodigen. Ook de leden van het programmteam maken deel uit van het actorenoverleg.

4.2.4 Werkgroepen actorenoverleg en technische teams

In de uitwerkingsfase zijn werkgroepen van het actorenoverleg voorzien, waarin gewerkt wordt aan concrete oplossingen samen met specifieke organisaties. Zo zijn er werkgroepen rond de thema's natuurcompensaties, landbouw (infosessie), logistieke zones, mobiliteit, buffer, landschap, archeologie, erfgoed en milieu. Deze werkgroepen zijn niet meer actief, ze hebben vooral input gegeven tijdens het begin van de uitwerkingsfase. De werkgroepen hebben tot doel de actoren nauwer te betrekken in detailoverleg. Ze vervullen de rol van gerichte betrokkenheid, op thematische basis.

De informatie die gedeeld werd met deze werkgroepen en verslagen en opnamen van verschillende werkgroepen zijn beschikbaar op de website cpeca.be

4.3 Verbond Linkerscheldeoever

Op 20 april 2022 ondertekenden 13 partijen het "Verbond voor de toekomst en leefbaarheid van het ommeland van de haven van Antwerpen, de polders op Linkerscheldeoever". Het gaat om de Vlaamse Regering, de gemeente Beveren, de havenautoriteiten, de haven-, natuur- en landbouwsector en de actiegroepen.

Het Verbond LSO, ECA en het toekomstperspectief voor Doel zijn inhoudelijk verweven processen, maar er is bewust voor geopteerd om de procedurestappen gescheiden te houden. Daarom heeft de sluiting van het Verbond LSO weinig impact op de overlegstructuur en communicatie van ECA, omdat het Verbond via een afzonderlijk proces de nodige opvolging krijgt. Enkele voorbeelden tonen dit aan:

- Voor het Verbond LSO is er een afzonderlijk overleg tussen alle ondertekenende partijen. De werking en samenstelling van het programmteam ECA blijft ongewijzigd;
- Het Actorenoverleg ECA behoudt de huidige inhoudelijke scope (CP ECA) en zal dus geen dossiers van het Verbond LSO agenderen. Maar gezien de inhoudelijke verbanden zal de 'neutrale begeleider' voor het Verbond LSO wel deelnemen aan de vergaderingen van het Actorenoverleg ECA.

4.4 Communicatie en participatieaanpak

Bij de actorenanalyse en de processtructuur in de verkennings- en onderzoeksfase gingen we uit van een grote groep mogelijk betrokken actoren. In de loop van het proces verfijnen we dit, enerzijds door een inkrimping van het onderzoeksgebied (ten gevolge van het voorkeursbesluit) en anderzijds op basis van de gewenste betrokkenheid van de actoren zelf. In de uitwerkingsfase maken we een onderscheid tussen wie actief betrokken moet of wil worden en wie enkel informatie wenst.

In de uitwerkingsfase verschuift de focus van de participatie immers naar doelgroepen die een direct belang (positief of negatief) hebben bij de realisatie van (een van de) (deel)projecten. Daarnaast blijft er informatieverspreiding nodig naar de ruime bevolking.

Hieronder geven we de grote lijnen voor de informatieverschaffing en het participatietraject. Voor de aanpak van de eerdere fases van het complex project verwijzen we naar eerdere versies van deze procesnota.

4.4.1 Informeren

Wanneer: op sleutelmomenten in het proces

Wie: varieert van gerichte informatie naar actoren tot ruime bevolking en geïnteresseerden

Kanalen:

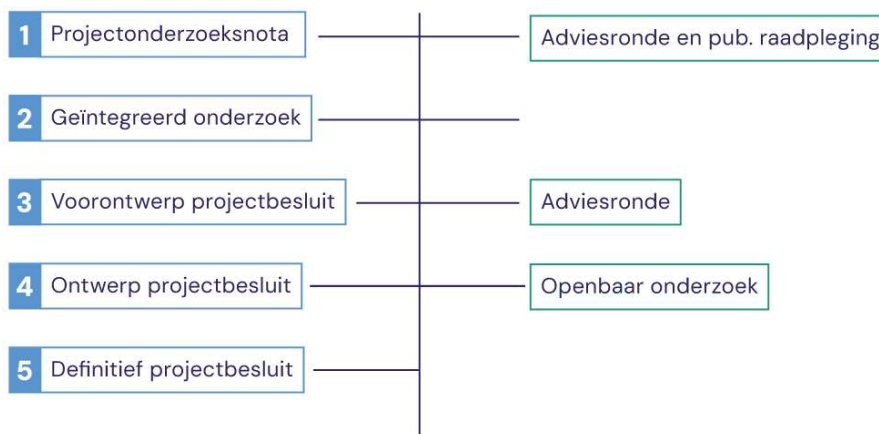
- Nieuwsflits ECA
- Website www.cpeca.be
- Website www.complexeprojecten.be
- Website Havenbedrijf Antwerpen Brugge
- Website MLSO
- Informatiemomenten
- Informatievergaderingen
- Persberichten of advertenties in kranten
- Berichten in kanalen lokale besturen en actoren
- Brieven op maat van geïmpacteerde personen of bedrijven

4.4.2 Participeren

Uitgangspunt bij een complex project is dat er, buiten de formele participatiemomenten, in een zeer vroeg stadium, voor de oplevering van afgewerkte rapporten, met de betrokken actoren overlegd wordt. Voor de aanpak van de eerdere fases van het complex project verwijzen we naar eerdere versies van deze procesnota.

Tijdens de uitwerkingsfase organiseren we inspraak en participatie als volgt:

- Informele participatie
 - Wanneer:
 - Continu doorheen het proces
 - Wie:
 - Actorenoverleg (zie projectstructuur)
 - Thematische Werkgroepen actorenoverleg
 - Ruime bevolking via informatiemomenten

Figuur 2. Schematische voorstelling processtappen en participatie

Bron: eigen verwerking en decreet complexe projecten van 25 april 2014

- Adviesverlening
 - Wanneer:
 - Projectonderzoeksnota's
 - Voorontwerp projectbesluiten
 - Wie:
 - Vlaamse administraties (gecoördineerd advies per beleidsdomein) en andere adviesinstanties
 - Lokale overheden
- Openbaar onderzoek / publieke raadpleging
 - Wanneer:
 - Projectonderzoeksnota's (wettelijk niet verplicht)
 - Ontwerp projectbesluit
 - In voorkomend geval: Omgevingsvergunning
 - Wie:
 - elke geïnteresseerde

Concrete participatie

- Actorenoverleggen en thematische werkgroepen met betrekking tot resultaten geïntegreerd onderzoek: zie 4.2.3 en 4.2.4.
- Bilateraal overleg met specifieke partijen
- Op maat gesneden participatie- en communicatietrajecten (bijvoorbeeld bufferwandeling)

- Adviesverlening voorontwerp projectbesluit
 - Terugkoppeling: antwoordennota
- Openbaar onderzoek ontwerp projectbesluiten (60d)
 - Informatiemomenten
 - Terugkoppeling: antwoordennota's

4.4.3 Pers

- Leermomenten pers, bijvoorbeeld naar aanleiding van vrijgave ontwerprapporten geïntegreerd onderzoek
- Persbericht naar aanleiding van openbaar onderzoek ontwerp projectbesluiten
- Persbericht naar aanleiding van projectbesluiten

5 Bijlage: Overzicht externe doelgroepen

5.1 Overheidsinstanties

Grensoverschrijdend	<ul style="list-style-type: none"> • Nederland: <ul style="list-style-type: none"> ○ Provinciebestuur Noord-Brabant ○ Provinciebestuur Zeeland ○ Gemeentebesturen Woensdrecht, Reimerswaal en Hulst (incl EGTS Linie-land Waas en Hulst) ○ Rijkswaterstaat Zee en Delta ○ Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN)
Federale administratie	<ul style="list-style-type: none"> • FANC • Infrabel • NMBS
Vlaamse Overheid	<ul style="list-style-type: none"> • Ministeriële kabinetten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Kabinet van de Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management ○ Kabinet van de Vlaams minister van Financiën, Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn ○ Kabinet van de Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport ○ Kabinet van de Vlaams minister van Omgeving en Landbouw ○ Kabinet van de Vlaams minister van Economie, Werk, Innovatie en Landbouw • Vlaamse Beleidsdomeinen <ul style="list-style-type: none"> ○ Beleidsdomein Omgeving ○ Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken ○ Beleidsdomein Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie ○ Beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin • Beleidsdomein Financiën en Begroting
Provinciebesturen	<ul style="list-style-type: none"> • Deputatie en diensten Provinciebesturen Antwerpen en Oost-Vlaanderen
Lokale besturen en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenten: Antwerpen (en districten), Stabroek, Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas • Havenbedrijf Antwerpen Brugge • Maatschappij Linkerscheldeover • Interwaas • Streekoverleg Waas en Dender • Polderbesturen: Polder Land van Waas

5.2 Strategische adviesraden

Vlaams	<ul style="list-style-type: none"> • Saro • Vlaamse Mina-raad • SERV • MORA
---------------	---

Provinciaal	<ul style="list-style-type: none"> • Provinciale Mina-raden
Gemeentelijk	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentelijke Mina-raden

5.3 Sectororganisaties

Federaal	<ul style="list-style-type: none"> • Elia • Fluxys Belgium • Electrabel / Engie
Regionaal	<ul style="list-style-type: none"> • Economie <ul style="list-style-type: none"> ○ Alfaport-Voka - Kamer van Koophandel Antwerpen-Waasland ○ VOKA Grootindustrie ○ Koninklijk Verbond der Beheerders van Goederenstromen (KVBG) ○ Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen Antwerpen en Oost-Vlaanderen ○ Participatie Maatschappij Vlaanderen (PMV) ○ Essencia • Mobiliteit <ul style="list-style-type: none"> ○ Transport en Logistiek Vlaanderen (TLV) ○ Federatie van Belgische transporteurs en logistieke dienstverleners (Febetra) ○ Antwerpse Scheepvaartvereniging (ASV) ○ Fietzersbond ○ Tunnel Liefkenshoek ○ Lineas ○ TucRail • Vakbonden <ul style="list-style-type: none"> ○ ACV ○ ACLVB ○ Vlaams ABVV • Landbouw <ul style="list-style-type: none"> ○ Boerenbond ○ Algemeen Boerensyndicaat • Natuur en milieu <ul style="list-style-type: none"> ○ Bond Beter Leefmilieu ○ Natuurpunt Waasland ○ Natuurpunt Antwerpen Noord • Erfgoed <ul style="list-style-type: none"> ○ Erfpunt – Onroerend erfgoed Waasland • Waterintercommunales <ul style="list-style-type: none"> ○ Waterintercommunales (Water-link, De Watergroep) • Eandis en Eandis Antwerpen • Landelijk Vlaanderen

5.4 Actiegroepen en burgerbewegingen

Actiegroepen Linkeroever	<ul style="list-style-type: none"> • Doel 2020 • De Derde Generatie • Actiecomité RODS (Rapenburg, Ouden Doel en Saftingen)
---------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Actiecomité tot beveiliging van het leefmilieu op de Linkeroever en in het Waasland (ABBLO) • Verdediging van de Polder, netwerk van lokale landbouwers en gebruikers • Erfgoedgemeenschap Doel & Polder • Doel Land (Faculteit Architectuur K.U.Leuven, Campus Sint-Lucas Brussel-Gent) • Benegora • Landbouwgemeenschap Wase Polders vzw
Actiegroepen Rechteroever	<ul style="list-style-type: none"> • BurgerInitiatief Leefbare Noordrand (LENORA) • Polderfront voor behoud Opstalpolder • Red De Voorkempen • Nix NX-tracé Herstel
Burgerbewegingen Oosterweeldossier	<ul style="list-style-type: none"> • stRaten-generaal • Ademloos • Ringland

5.5 Direct betrokken actoren

(Individuele) bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> • terminaloperatoren in de Antwerpse haven (MPET, PSA, DPWorld...) • containerbedrijven • bedrijven die geïmpacteerd worden door het voorkeurbesluit
Eigenaars en gebruikers	<ul style="list-style-type: none"> • (mogelijk) geïmpacteerde inwoners (bv. Doel, Ouden Doel, Rapenburg, Saftingen, ...) • (mogelijk) geïmpacteerde landbouwers • (mogelijk) geïmpacteerde eigenaars van gronden of gebouwen

5.6 Ruime (niet georganiseerde) bevolking Waasland en Antwerpen

Ruime bevolking	<ul style="list-style-type: none"> • Inwoners, eigenaars, gebruikers van/in de betrokken gemeenten (Antwerpen, Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Stabroek)
Bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> • bedrijven actief in het havengebied Antwerpen
Pers	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale, regionale en nationale media
Havengidsen	<ul style="list-style-type: none"> • Havencentrum • MAS Havenpaviljoen • Toerisme Beveren • Grenspark Groot-Saeftinghe

Meer info vind je op cpeca.be.

Colofon

Documentbeheer

Naam project	Complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen' (CP ECA)
Rapporttitel	Procesnota – Aangepast naar aanleiding van het ontwerp projectbesluit CCL (versie 17 maart 2026)
Opdrachtgevers	Departement Mobiliteit en Openbare Werken Havenbedrijf Antwerpen Brugge Maatschappij Linkerscheldeover
Contactpersonen opdrachtgevers	Dr. Reginald Loyen Programmadirecteur CP ECA Reginald.loyen@mow.vlaanderen.be

Versiebeheer

Versie	datum	opmerking
1	15 juli 2016	Opgemaakt naar aanleiding van de startbeslissing van de Vlaamse Regering.
2	7 oktober 2016	Naar aanleiding van de start van de onderzoeksfase en het aantreden van de voorzitter task force werd de procesnota aangepast.
3	9 december 2016	Aangepast naar aanleiding van start publieksraadpleging Alternatievenonderzoeksnota
4	13 maart 2017	Gewijzigd naar aanleiding van de geactualiseerde alternatievenonderzoeksnota (AON) en de verwerking van de reacties en adviezen uit de raadpleging en adviesvraag. Het eerste hoofdstuk en deel 2.2 over het voorgenomen onderzoek werden grotendeels geschrapt. Alle inhoudelijke info bevindt zich in de geactualiseerde AON. In de andere hoofdstukken werd de info over de reeds gezette stappen (goedkeuring startbeslissing, infomomenten...) toegevoegd. In deel 2.1 werden een aantal actoren toegevoegd.
5	17 januari 2018	Gewijzigd naar aanleiding van de bekendmaking van de ontwerprapporten van het geïntegreerd onderzoek.
6	6 juli 2018	Gewijzigd naar aanleiding van de bekendmaking van de tussennota
7	17 mei 2019	Gewijzigd naar aanleiding van de vaststelling van het ontwerp voorkeursbesluit door de Vlaamse Regering
8	31 januari 2020	Gewijzigd naar aanleiding van de vaststelling van het definitieve voorkeursbesluit door de Vlaamse Regering
9	14 december 2020	Gewijzigd naar aanleiding van de nieuwe processtructuur van de uitwerkingsfase
10	13 juni 2023	Gewijzigd naar aanleiding van de afronding van de uitwerkingsfase
11	17 maart 2026	Gewijzigd naar aanleiding van het ontwerp projectbesluit CCL

cpeca.be

